

Muistio Vihreä liitto r.p.:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.–31.12.2023

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen ennen vuotta 2023 rekisteröityihin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin sekä lähiyhteisöihin. Eduskuntapuolueiden osalta tarkastus kohdistui ajanjaksoon 1.1.–31.12.2023.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 36 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2025 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, tarkastaja Elina Nordström, ylitarkastaja Hanna Surakka, johtava tilintarkastaja Minna Tyrväinen ja ylitarkastaja Malviina Vahtera. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 29.5.2024. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin Helsingissä 10.10.2024. Tarkastukseen osallistuivat Vihreä liitto r.p.:stä talouspäällikkö Aleksi Mäntylä, hallintopäällikkö Risto Kankaanpää ja järjestöpäällikkö Katja Hintikainen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle omat tilinpäätöstietonsa: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjen ja naisjärjestön sekä lähiyhteisöjen tilinpäätöstiedot.

Vihreä liitto r.p. on toimittanut vuodelta 2023 puolueen ja puoluetukipäätöksessä tarkoitettujen yhdistysten tilinpäätöstiedot puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Vihreä liitto r.p.:n tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2023 sisältyy puoluelain 9 c §:n edellyttämä lausuma.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt olennaista raportoitavaa puolueen kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan Valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Vihreä liitto r.p. oli tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2023 yhteensä 134 617,00 euron määrästä.

Vihreä liitto r.p. on vastaanottanut Vihreä Sivistysliitto ry:ltä yhteensä 6 250 euroa vuonna 2023. Puolueelta saadun tiedon mukaan kyse on vapaasta sivistystyöstä annetun lain 632/1998 perusteella maksetuista suorituksista. Lakimuutos, jonka mukaan valtionosuus ei enää ole puoluelain tarkoittamaa tukea tuli voimaan 1.1.2024. Tarkastusvirasto suosittelee, että suorituksista tehdään ajantasaiset ilmoitukset. Näin puolueiden ja niitä lähellä olevien opintokeskusten välinen yhteistyö raportoidaan läpinäkyvällä tavalla.

Tarkastuksessa ei todettu muita tukia, joita olisi tullut ilmoittaa.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen käyttöä ja siirtämistä koskevat menettelyt

Vihreä liitto r.p. on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamassaan vuoden 2023 valtionavustustilityksessään puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä ja siirtämisestä.

Puolue on vuonna 2023 saanut puoluetukea yhteensä 2 732 016,29 euroa. Puolue on tilityksensä mukaan siirtänyt puoluetukea piirijärjestöille 280 843,13 euroa (10,3 %) ja naisjärjestölle 154 466,65 euroa (5,7 %). Tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että puolueen ja yhden piirijärjestön tilitykset valtionavustuksen käytöstä eivät vastanneet toisiaan. Puoluetta kehoitettiin tarkastuksen aikana selvittämään havaittu ero. Yhteensä 3 430 euron ero tilityslomakkeilla korjattiin tarkastuksen aikana.

Puolue on tehnyt vuoden 2023 puoluetuen siirtämisestä valtionavustuslain 7 §:n mukaisesti sopimukset piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä kanssa.

Tarkastuksessa todettiin myös, että vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaiset avustukset piirijärjestöille poikkeavat valtionavustustilityksessä ilmoitusta 4 002,67 euron verran. Puolueen tulee edelleen kiinnittää huomiota tilinpäätöksen ja valtionavustustilityksen tietojen yhdenmukaisuuteen.

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta puolueilta selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Vihreä liitto r.p. toimitti tarkastuksen aikana selvityksen siitä, miten puolue on huomioinut pakotteita koskevat avustusehdot toiminnassaan. Selvityksen mukaan puolue tekee hankintoja pääasiassa kotimaisilta tahoilta. Puolue ei toimi aktiivisesti energia-, pankki- tai sotateollisuudella, eikä siten toimi pakotteiden alaisten toimijoiden kanssa. Selvityksen perusteella myös pankkien pakotemääräysten mukainen toiminta vähentää riskejä sille, että taloudellisia resursseja siirtyisi pakotelistatuille tahoille.

Puolue on muistuttanut avustuksen saajia pakotteista ja pyytänyt näitä tahoja huomioimaan ne toiminnassaan.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on avustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Malviina Vahtera
Ylitarkastaja

JAKELU Vihreä liitto r.p.